

Za razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Hitlerjeve sanje

KAKO SI ZAMIŠLJA VODJA NEMŠKIH NARODNIH SOCIJALISTOV
BODOČO POLITIKO NEMČIJE. — DALADIER PROTI NEMČIJI.

LONDON, 29. septembra. »Sunday Express« objavlja pod naslovom »No-vi pogoji vsemu svetu« obširno izjavo voditelja nemških narodnih socijalistov, Adolfa Hitlerja, o svojih načrtih za primer, da dobe narodni socijalisti v Nemčiji oblast v roke. Hitler zahteva predvsem revizijo mirovni- pogodb in Youngovega načrta ter takoj- šnjo ukinitev poljskega koridorja, ki je iz živega telesa Nemčije izrezan pas. Nemški narodni socijalisti hočejo dobiti najprej v roke vladno, vse drugo pa pride samo po sebi. Nikdar pa ni mislil Hitler na prevrat, temveč si ho- čejo narodni socijalisti priboriti oblast zakonitim putem. Revizijo mirovni- pogodb se bo dosegla po skupni volji nemškega naroda. Hitler končno od- ločno zavrača vse vesti, da bi se na- rodni socijalisti solidarisirali s komu- nisti in da hoče odpraviti zasebno lastnino.

ORANGE, 29. septembra. V soboto se je vršil tu kongres francoske radi- kalne socijalistične stranke ob števil-

ni udeležbi parlamentarcev, županov in drugih predstavnikov. Predsednik strankinega izvršnega odbora, posla- nec Daladier, je imel najprej dolg go- vor o zunanje-političnem položaju, pri čemer je naglašal, da prodira nacio- nalizem, ki je objel zadnje čase Evro- po, tudi že v Francijo. Nato je po krat- kem opisu razvoja francoske politike od leta 1914.—1918., ostro napadal one, ki so povzročili, da je francoska armada zapustila Nemčijo, namesto da bi jo razorožila. Daladier je naglašal, da se Nemčija tajno pripravlja na bo- dočo vojno in vežba pod okriljem raz- nih patrijotičnih organizacij svojo ar- mado. Nemčiji je bilo dovoljeno le 150 tisoč mož policije, ki pa je sedaj čisto vojaško organizirana. Daladier je kon- čno opozarjal, da se je politika nem- ško-francoskega sporazuma popolno- ma ponesrečila in da so Nemci na iz- praznitev Porenja odgovorili s tem, da so poslali v parlament nad 100 naj- hušjih nasprotnikov mirovne pogodbe.

Republikanske manifestacije
na Španskem

MADRID, 29. septembra. Republikanci so priredili včeraj manifestacijo, kateri je prisostvovalo nad 20.000 oseb in se je končala v najlepšem redu. Vsi govorniki so ostro kritizirali sedanjo vladno obliko in zahtevali, da naj se kralj Alfonz od- pove prestolu. Tudi bivši vojni minister Zacasra, zmeren republikanec, je zahte- val odstop kralja in pozival armado, da naj ščiti narod, ne pa, da ga tlačí. Pri- pravljene so bili sicer za vsak slučaj močni oddelki policije, ki pa niso imeli nobene- ga povoda za posredovanje.

Kongres komunistične stranke

MOSKVA, 29. septembra. Predsed- stvo izvršnega odbora komunistične stranke je sklical kongres za 5. marca 1931. Meseca decembra se bodo vršile volitve v okrajne soviete.

Nadprodukcija žita v Evropi

ZENEVA, 29. septembra. Gospodar- ska komisija Društva narodov je ugo- toвила, da je poljedelsko krizo zakri- vila predvsem nadprodukcija, ki pre- sega potrebe konzuma. V Evropi in južni Afriki je letošnja žetev za 2 mil. 952 tisoč ton večja od lanske. Izborna je bila žetev tudi v Rusiji, Indiji in drugod, tako da prodajajo te države ogromne količine žita. Gospodarska komisija predlaga zato, da naj se skli-

če svetovna konferenca, ki naj najde potrebno pot, da se uporabi preveč žita v industrijske svrhe.

Tevfik bej v Leningradu

MOSKVA, 29. septembra. Turški mi- nister za zunanje zadeve, Tevfik Rudži bej, je prispel v Leningrad. Na postaji so ga sprejeli zastopniki zunanjega komisa- rijata, akademije znanosti in druge od- lične osebnosti. Po ogledu mesta so pri- redile oblasti turškemu državniku na čast slavnostno večerjo.

Potres uničil mesto Santa
Rosa v Argentini

BUENOS AIRES, 29. septembra. Po poročilih iz Cafayate v severni provinci Argentine, je potres skoro popolnoma porušil mesto Santa Rosa. Od 25. sept. dalje je bilo nič manj kot 36 močnih po- tresnih sunkov. Prebivalstvo se je k sreči še pravočasno spravilo na varno, tako da ni zaznamovati človeških žrtev. Tudi v mestih San Rafael in San Lucas je bil močen potres, ki je napravil znatno gmo- tno škodo.

MOSKVA, 29. septembra. V zapadni Sibiriji, ob reki Barsas, v bližini Keme- rova, so našli ogromna ležišča premoga, ki ga cenijo na 125 milijard ton. Kemi- čna analiza je ugotovila 20 odstotkov nafte, iz katere se lahko producira ben- cin in petrolej, ki prav nič ne zaostaja za petrolejem v mestu Baku.

noče kreniti na pametnejšo pot, ampak hoče nadalje ostati na dosednji liniji, ki more in mora logično voditi le še v ve- čji ekstrem, v večji radikalizem. Faši- stična Italija žene samo sebe proti pre- padu, v katerega mora, če ne obstane, prej ali slej pasti.

Kljub vsemu je namreč gotovo, da vodi Evropo tudi še danes resna in umerjena diplomacija, ki se ne da za- vesti — razen morda v Budimpešti — od raznih Hitlerjev in njim podobnih eksperimentatorjev. Kajti. Evropa se vse

preveč zaveda svojega položaja, pre- dobro vé, da bi ji avanture lahko samo škodovala, nikdar pa ne koristile. Vé, da je kot voditeljica človeške kulture in civilizacije sebi in ostalemu svetu dolž- na zagotoviti nadaljnji razvoj, ki je mo- goč samo v konsolidaciji. Spričo vsega tega lahko Jugoslavlani mirno čakamo nadaljnjega razvoja dogodkov, kajti za Italijo so samo tisti, ki bi radi podirali, za nami pa je ves ostali svet. Despera- di, obupanci in histeriki pa še nikdar ni- so zmagali

12. redni občni zbor Glasbene
Matice

se je vršil sinoči ob 20. pod vodstvom predsednika g. ravn. dr. Tominšeka v društvenih prostorih v Unionu ob pre- cejšnji udeležbi članstva in staršev. Po pozdravu vseh navzočih je predsednik podal v velikih obrisih sliko delovanja društva v lanskem letu. Članov je ime- lo društvo 294. Med podporniki društva je zlasti omenjal državno in bansko upravo, Posojilnico v Nar. domu, dr. Skapina, gospe soprogo fin. ministra ter krčevinsko občino kot novega ustanov- nika. Konstatiral je, da je bilo zadnje poslovno leto uspešno na znotraj in na zunaj. Zlasti je bilo velike važnosti, da je po zaslugi zvez, ki jih je nadovezal društveni pevski zbor s zuriško Phil- harmonie, ta danes v Evropi morda naj- večji pevski zbor, letos povodom tur- neje po glavnih mestih Evrope uvrstil tudi Maribor med ta svetovna mesta in ga obiskal. Vodstvo občinskega društva še danes pošilja Matici pisma polna po- hvale in navdušenja za Maribor in nje- govo prebivalstvo in zlasti za krasoto mariborskih dam, ki jim je ostala v ne- pozabnem spominu.

Tajniško poročilo je podal g. Fagane- li. Odbor je imel 15 sej. Blagajniško po- ročilo g. Bobiča je pokazalo, kako ob- sežno je društveno delo. Dohodkov je bilo v zadnjem poslovnem letu Din 245.616.50, izdatkov Din 188.502.54. Po- ročila so bila po izjavi pregledovalcev odobrena.

G. nadz. Bobič je še poročal o glasbe- ni šoli, o kateri je mogel podati le po- hvalno sliko. Šolo je obiskovalo lani 253 gojencev zelo redno. Šolski pevski zbor je štel 156 gojencev, šolski orke- ster 38. Oba skupno sta izvedla velik koncert z Dvořakovim »Mrtvaškim že- ninom«.

Za pevski zbor je poročal njegov na- čelnik g. Arnuš. Zbor se je pod vo- dstvom novega pevovodje g. Vasilija Mirka močno dvignil. Priredil je kon- cert s proslavo dr. A. Ipavčeve 100let- nice dne 5. febr. t. l., prvi cerkveni in obenem 20. umetniški koncert v poletju v stolnici, koncert v Ptuj u ltd. Sodelo- val pa je tudi pri raznih drugih prill- kah, tako pri proslavi 80letnice Masary- ka, 70letnice škofa dr. Karlina itd. Po- ročevalec se je hvaležno spominjal ne- umornega drobnega dela članice gospe Schwarzove, ki obhaja te dni svojo pet- desetletnico. S toplimi besedami pa se je tudi spomnil pokojnega g. ravnatelja Puklavca, ki je pevskemu zboru v opo- roki naklonil 1000 Din. Vsi navzoči so vstali s sedežev in blagemu pokojniku zaklicali slavo. Pevski zbor šteje danes 90 članov in članic ter 213 podpornikov. Ustanovil si je tudi svoj lastni jazz-band.

Glasom poročila arhivarja ima G. M. danes 785 kompozicij in je samo v pre- teklem letu pomnožila svoj inventar za 28 novih zborov.

V novi odbor so izvoljeni: dr. Jos. To- minšek kot predsednik, Janko Arnuš kot prvi in Albin Horvat kot drugi pod- predsednik, A. Faganelli, Ferdo Bobič, Iv. Lukman, Marija Rozman, Avgusta Santel, A. Šparl, Stanko Sila kot odbor- niki, dr. Fr. Cernek in Avsenak kot na- mestnika, Jos. Sever in Fr. Štor kot preglednika.

Občni zbor Glasbene Matice je podal lepo sliko tihega, a plodnega pozitivne- ga kulturnega dela.

Zunanja politika fašistične
Italije

Italija se je vedno ponašala z izvrstno diplomacijo, ki je dosegla uspeh tudi te- da, kadar je bila njena vojska na bo- jišču tepena. Tako diplomacijo je imela Italija tudi pred svetovno vojno, ko je še bila v trozvezi z Avstrijo in Nemčijo, ki ji je prinašala več koristi kakor bi ji ga bila antanta, tako diplomacijo je imela l. 1915., ko se je pridružila trojnemu sporazumu in napovedala voj- no bivšima svojima zaveznicama, ime- la jo je za časa pariških mirovni kon- gresov, ko je vsaj v glavnem obvaro- vala londonski pakt in privedla do Ra- pallia in Sante Margheritte.

Diplomacija je bila v političnem živ- ljenju Italije torej morda edini pozitivni in celo nenadkriljivi faktor. Kakor pa je fašizem že ob svojem nastopu ali vsaj kmalu potem zavrgel vse tradicije sta- re liberalne Italije, tako je tudi v svojo diplomacijo in zunanjo politiko uvedel docela nove metode. Iz premišljenega in sistematičnega je zašel — sprva mor- da samo zato, da bi imponiral ulici? — v patos in iz patosa v afekt. Če pa pa- tos in afekt že drugod nista dobra vod- nika, potem sta še toliko manj v diplo- maciji in zunanji politiki. Kakor vse, ta- ko so pa fašisti tudi to stopnjevali do ekstreme, v kateri so zašli prav v zad- njem času.

Obkoljevanje Jugoslavije, postopanje v Albaniji, podpiranje makedonsviju- ških, madžarskih revizionistov in legi- timistov, avstrijskih in nemških reakci- onarcev, justifikacija v Bazovici, spor s Francijo, postopanje v Ženevi v manj- šinski debati in v paritetnih pogajanjih, napad na čast Čekoslovaške in vsega Slovianstva, zmerjanje Brianda in Hen- dersona itd. itd., vse to je v svetu iz- zvalo burjo odpora in podrla še tisto malo uspehov, kar jih je fašistična di- plomacija kedaj dosegla. Danes lahko tr- dimo, da fašizem po svojih lastni krivdi nikjer več ne uživa simpatij, razen pri kralju Zogu, Vanči Mihailovu, grofu Bethlenu, Heimwehru in Hitlerju. V pol- pretekli zgodovini si je znal samo eks- cesar Viljem tako spretno nakopati na hrbet sovražstvo vsega sveta, kakor se- danj — Mussolini. S svojo brezglavo, po- noročljivo, nadutosti, frazah in afektu- rodo zunanjo politiko je fašistična Ita- lija dosegla ravno nasprotno od onega, kar je zasledovala. Stvorila je močno in enotno Jugoslavijo, utrdila Malo antan- to, približala ji Poljsko in Grčijo, zbli- žala Francijo in Anglijo, utrdila položaj Curtiusa in Brünninga itd.

Reakcija sprčo vsega tega ni mogla izostati. Pokazala se je v notranji krizi same fašistične stranke, kjer so pogreš- nost pričeli uvidevati celo najožji Mus- solinijevi sodelavci, Turati, Grandi in drugi. Dejstvo, da so morali iti ali bo- do morali iti, pa kaže, da se Mussolini od Viljema ni prav ničesar naučil in ti- ra sebe in Italijo v neizbežno katastro- fo. Kajti odžaganje Turatija in Grandi- ja ne more v danem trenutku pomeniti ničesar drugega nego to, da Mussolini

Mariborski in dnevni drobiž

O stanovanjski mizeriji v Mariboru

Je odločil Savez nabavljajnih zadrug državnih nameščencev zidati v svrhu omiljenja stanovanjske bede državnih nameščencev za prilično 20 milijonov Din hiš v državi, je zaigralo v veselju srce marsikateremu državnemu nameščencu v Cetinju, Banjaluki, Ljubljani, Skoplju in Splitu. Ne tako v Mariboru, kajti imena tega mesta ne najdemo v nizu onih mest, ki jih namerja osrečiti Savez nabavljajnih zadrug v Beogradu.

In vendar ne zaostaja Maribor za drugimi mesti v državi glede pomanjkanja stanovanj, ki bi bila z ozirom na višino najemnine za srednje dotiranega državnega nameščenca dosegljiva. V Mariboru so sčasoma postale stanovanjske razmere neznosne; ne za vse, za tiste najemnike namreč ne, ki jim je naklonila uso da hišnega gospodarja, ki ima vsaj osnovne pojme o morali. Čeprav hladen računar, prežet z zdravim egoizmom, iztisne iz svojih odvisnikov toliko, kolikor le ti premorejo z ozirom na svoje dohodke in v kolikor je stanovanje v resnici vredno. In v čast Maribora moramo priznati, da je število takih najemodajalcev prilično veliko. Premnogo je pa takih, ki jih ne dišijo slične vrline.

Res je, da je zaščita stanovanj ukinjena in je s tem gospodarju na prosto dano, da določa ceno stanovanjem po svoji mili volji, res je pa brezdvomno tudi, da bi morale vsaj za kulturne ljudi veljati nekatere skrajne mere za neprestano višanje najemnin, ki jih ne bi kazalo prekoračiti, ker bi tako prekoračenje pričevalo o pomanjkanju sleherne srčne kulture, o skrajni sebičnosti, ki je istovetna z oderuštvo.

Naštevati kar cele registre krivic, ki se v tem oziru vrše, bi pomenjalo nositi vodo v Dravo, poučeno pa je zabeležiti nekatere posebno kričeče slučaje.

V stari hiši, ki je bila prodana v deflacijski dobi za jako zmerno ceno, so stala stanovanja z dvema sobama, sobico, kuhinjo, prav malo shrambico, brez plina, brez elektrike, brez kopalnice, pred vojno okoli 60 zlatih kron. Danes stanejo tisoč dinarjev mesečno, a je »jurček« zasojen vrh vsega še s celo vrsto marsikdaj nezmišelnih šikan od strani hišnega gospodarja, ki je velik v razpošiljanju okrožnic svojim strankam, v katerih se eno prepušča, drugo ukazuje, tretje graja itd.

Nova hiša, slabo zidana s spekulacijo! Stanovanje iz dveh sob, kuhinje, kopalnice in stranišča obenem, z elektriko, vodovodom, brez vsakih pritisklin stane 1.400 Din. Višina cene je razumljiva; gospodar je zidal na dolg in hoče v nekaterih letih izbrisati hipoteko v zemljiški knjigi. Najemnik garaj, stradal in plačaj ali pa idi pod državni most.

Zopet stara hiša; prav stara. Izlizeni pragi in podovi, razpraskane stene, ščurki! Vhod iz odprtega hodnika v kuhinjo, iz kuhinje v eno sobo in iz te v drugo, stranišče skupno za več strank. Cena 800 Din.

Te številke pomenjajo eno celo tretjino plače ali še več za srednjega uradnika, ki ima vrh vsega številno družino, mora radi reprezentacije biti vsaj srednje dostojno oblečen in mora skrbeti morda celo za otroke na vseučilišču, ki ga v Mariboru ni. Ako pritisne še bolezen v rodbino, porok, ali kakšna neugoda drugačne vrste, je tu — polom.

Iz takega nevzdržljivega položaja je za najemnika edini izhod: delaj izvenuradno, seveda ako delo dobiš, ako si zmožen, da ga opraviš in ako zameži zakon, ki tako delo prepoveduje! Toda tudi to sredstvo je jako opasno, ker so znani slučaj, da hišni gospodar ne določa cen stanovanju po vrednosti istega, pač pa to ceno takoj zviša, kakor hitro se mu zdi, da more iz najemnika še več iztisniti. Tako je na primer hišna gospodinja prav pridno stikala za višino postranskega zaslužka najemnikov in mu že itak preplačano stanarino radi postranskega zaslužka prav nečedno zvišala. Sicer je pa znan postopek najemodajalcev o priliki povišice plač nekaterim kategorijam državnih nameščencev.

Nekateri so zrastle v plači za do 1500 Din, drugi pa za 500 Din, zvišala se je stanarina seveda vsem enako občutno in sicer tako, da nimajo od povišice nekateri uslužbenci skoro nikake koristi, pač pa le dotični hišni gospodar. Zabeležbe vredno je še dejstvo, da je tak pohlepnejši vrh vsega strahopeten in si upa z zvišanjem šele tedaj, ko je nahujskal par drugih hišnih gospodarjev, da store isto.

Iz te stiske rešitve ni! Apelirati na etiko in moralo pri teh ljudeh je vse zaman. Prav bi torej bilo, da bi se Savez nabavljajnih zadrug spomnil tudi Maribora in njegovih državnih uslužbencev, saj je mestni magistrat mariborski mnogo v tem oziru storil, morda celo vse, kar je mogel, a je žal skoro vsa privatna inicijativa v tem pogledu usmerjena edino le po devizi: Za lastni čimvečji blagor!

Državni nameščeneec.

Odstop dr. Korošca in imenovanje inž. Serneca

Dosedanji minister za šume in rudnike, g. dr. Anton Korošec, je iz zdravstvenih razlogov predložil kralju svojo demisijo, ki je bila sprejeta. G. minister je pri tej priliki ponovno izrazil vladarju svojo nemajno zvestobo in vdanost in izjavil, da bo tudi v bodoče v popoli edinosti z ostalimi patrijoti deloval v duhu manifestacije Nj. Veličanstva in deklaracije vlade za poglobitev jugoslovanske narodne in državne misli.

Vsled demisije dr. Korošca je kralj obenem podpisal ukaz, s katerim je imenovan za ministra za šume in rudnike dosedanji ban Dravske banovine, gosp. inž. Dušan Sernec, ki je bil takoj po avdijenci pri kralju zaprisežen.

Odločitev o imenovanju oovega bana v Ljubljani še ni padla in je začasno vodstvo banskih poslov poverjeno pomočniku bana, g. dr. Otmariju Pirkmajerju.

Vsled tlakovanja ostane Kopališka ulica med Marijino ulico in Tattenbachovo ul. od 25. septembra 1930 do nadaljnjega za vsaki promet zaprta.

Iz železniške službe.

Za zvanika I. kat. 4. skup. je imenovan strojevodja Jožef Požun v mariborski žel. kurilnici, za zvanika II. kat. 3. skup. pa: premikač Bogomir Karba iz Ormoža in kretnik Al. Weitzer na Teznu, tov. sprevoznika Jožef Jesenko in Janez Klinger v Mariboru gl. kol., premikača Fr. Visočnik in Jos. Kreitner na Teznu, premikača Jernej Bohak in Ivan Polak v Mariboru kor. kol. —

V tečaj za učitelje pomožnih šol (za gluhozorne, slepe in duševno zaostale), ki se bo pričel 8. oktobra v Beogradu, so sprejeti iz Dravske banovine med drugimi: Vladimir Nerat in Vladimir Korbar iz Maribora, Josip Stopar iz Petrovce v Prekmurju, Antonija Pungartnik iz St. Ilje pri Slov. Gradcu in Marija Kokali iz Ponikve. Tečaj traja leto dni na moškem učiteljskem v Beogradu.

Ljudska univerza v Mariboru pripravlja za prihodnjo nedeljo 5. oktobra popoldanski izlet v Ptuj v svrhu ogleda na novo urejenega muzeja, gradu in drugih znamenitosti pod strokovnim vodstvom. Podrobnejši podatki slede. —

Smrtna kosa.

Včeraj je umrla v Ljubljani gospa Terezija Holer, vdova po kletarju, stara 60 let. Danes jo prepeljejo v Maribor in jutri pop. ob 15. bo pogreb na Pobrežju.

Spremembe uradnih ur pri sodiščih.

Za zimski čas, to je od 1. oktobra do 30. aprila, so uvedene ob delavnikih pri sodiščih uradne ure od 8.—12.30 in od 15.30—18; ob sobotah od 8.—14. ure. — Vložišče je odprto od 8. do 12. in od 15.30—16.30, ob sobotah od 8. do 13. —

Pretep dveh novih naseljencev pod mostom.

V soboto sta se vselila pod oboke državnega mostu nabiralka starega železa, omožena Ida Orgl s svojo 6-letno hčerko, tim njen hlapec Ivan Seveder. Že v nedeljo pop. pa sta se stopla med seboj in ju je moral stražnik aretirati. —

Abiturijenti!

Pred vpisom na univerzo ste in na mejniku svoje bodočnosti. Pričenja se za vas udejstvovanje v javnem življenju na drugačni podlagi in v širših mejah, kot do sedaj na srednji šoli. Naša naloga je predvsem študij vaše stroke, ki si jo izberete, ali pri tem ne smete pozabiti, da človek, ki danes ni orijentiran o najvažnejših kulturnih, socialnih in političnih pojavih, ni in ne more biti akademik v pravem smislu besede, ni akademik, ki bo moral v bodočnosti voditi svoj narod in delati za interese ter dobiti svoje domovine.

Jugoslovansko akademsko društvo »Triglav«, najstarejše slovensko akademsko društvo, deluje že preko 60 let in je zbralo pod svoj prapor že celo vrsto naših najboljših mož, ki jih slavi danes celokupen naš narod in ki so za vzor vsem današnjim Triglavanom. Društvo je vršilo že pred desetletji na Dunaju in v Gradcu dvojno nalogo: varovalo je naše študente pred raznarodovalnimi poizkusi Nemcev in bilo jim je bodrilo v težkih dneh zapostavljenja, ko so si morali sami služiti svoj vsakdanji kruh, da so uspešno dovršili študije.

J. A. D. »Triglav« vrši še danes važno, samo drugačno kulturno misijo: vzgaja zavedne, napredne in borbene Jugoslovane in nudi vsakemu članu celovito vrsto različnih sredstev za izobrazbo izven univerze in za prijetno, neprislusno študentsko razvedrilo. Tu se naučite nastopati, predavati, debatirati; znana je družabnost vseh, ki so izšli iz našega društva, še danes se zbirajo, da skupno z najmlajšimi obujajo stare spomine na študentska leta. Društvo ima čitalnico, kjer so vsem na razpolago najrazličnejši časopisi in revije; tu se zbiramo, tu igramo in se spoznavamo ter smo si drug drugemu tovariši.

Abiturijenti, pridete v čim večjem številu, da bo letos triglavanska falanga močnejša kakor kdajkoli prej!

Vpisovanje se vrši vsak dan v dopoldanskih urah v društvenem lokalu. Kazino I. nadstr. levo. Tu dobite tudi vse informacije glede študija, stanovanja in prehrane. Na svidenje! Odbor.

Cerkveni koncert

Aleksander Grečanič

Liturgija domestica

Izjava mariborska Glasbena Matica v petek, 3. X. ob 20. v stolnici

Radi velikega navala

k predvajanjem vefilma »Atlantik« v soboto in včeraj in na mnogostransko izraženo željo se je Zveza kulturnih društev odločila, da igra film tudi še danes ob običajnih urah. Kdor ga še ni videl, naj porabi to zadnjo priliko. —

S slikami izginil.

Generalni zastopnik tvrdke Specialimport v Zagrebu, Jos. Radej iz Blance, je v soboto pop. izročil krog 100 raznih olinatih slik v razprodajo nekemu trgovniku Milanu K. in se dogovoril, da bo K. vsak dan ob gotovem času prišel poročat in polagati račune. Ker pa ga včeraj ves dan ni bilo na spregled, ga je Radej danes prijavil policiji. —

Ponedeljek

Torek

SVENGALI

Zadnja večera

Velika kavarna.

Železničarska tombola podružnice UJNZB. Maribor

bo nepreklicno v nedeljo, dne 19. oktobra ob 14.30 na Trgu svobode, v slučaju slabega vremena pa dne 26. oktobra. Glavni dobitek so: spalnica, šivalni stroj (Singer), 5000 kg premoga, moško oziroma damsko ter otroško kolo, dva dobitek po 2000 kg premoga ter 100 kg moke. Izven tega je še 10 desetork, med katerimi je tudi 1000 kg premoga in 50 kg moke, veliko število lepih dobikov za činkvine, kvaterne, terne in ambe. Ker je tombola dobrodelnega značaja in se porabi čisti iznos kot podpora revnim in bolnim ali vsled nesreče prizadetim članom, vabimo vse občinstvo, da si nabavi tombolske srečke že v predprodaji.

KINO

Grajski:

Samo še par dni vlezabaven zvočni film:

Korvetni kapitan

Harry LIEDTKE, Maria PAUDLER, Hans JUNKERMANN.
V predpripravi:
DUNAJ MESTO PESMI.

Union:

Radi ogromnega uspeha nadaljšano Samo še danes, v ponedeljek:

ATLANTIK

Jutri, v torek, senzacionalna premijera:

RIN-TIN-TIN REŠI SONNY-BOYA.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 1. oktobra ob 20. uri »Sen kresne noči«. Premijera. Otvoritvena predstava.

Četrtek, 2. oktobra ob 20. uri »Gospa ministrovka« ab. A. Premijera. Petek, 3. oktobra. Zaprto.

Sobota, 4. oktobra ob 20. uri »Aleksandra«. Premijera.

Otvoritev sezone v mariborskem gledališču. Kot otvoritvena predstava se bo vprizorila v sredo, 1. oktobra Shakespearejeva komedija »Sen kresne noči«. Režiser g. J. Kovič jo je popolnoma novo insceniral in bo pravilno obiležje te komedije kar najkrepkeje podčrtano. Popolnoma nove kulise je naslikal domačin g. Ussar. Sodeluje ves ansambl, nadalje zbor in statisti. Ples je našturila balerina gđc. Erna Kovačeva, ki bo tudi nastopila v solotočki. Nadalje bo sodeloval orkester, ki bo oskrbel Mendelssohnovo klasično godbo, ki jo je napisal nalašč za to komedijo. Dirigent je g. Herzog. Vsekakor obeta biti »Sen kresne noči« dostojna otvoritev nove sezone. Zaradi velikih stroškov (nove kulise, kostumi, zlati pa orkester) veljajo povišane dramske cene. —

»Gospa ministrovka na mariborskem odru. V četrtek, 2. oktobra se bo vršila premijera Nušičeve slajne šaloigre »Gospa ministrovka«, ki je postala v Beogradu in Zagrebu pravi »šlager«.

Gostilničarski gospodinjski tečaj, ki ga priredi Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru, bo odprt 15. okt. in bo trajal do 15. dec. Priglasenih gojence je že lepo število, vendar je pa še nekaj mest nezasedenih. K stroškom prispeva tudi Zveza in je zadevne prošnje naslovljati potom pristojnih gostilničarskih zadrug na Zvezo gost. zadrug v Mariboru.

Kvasne glivice za vzbujanje kipeja mošta.

Opozorjamo vse interese, da je sedaj skrajni čas za naročanje čistogojenih kvasnih glivic za vzbujanje kipeja vinskega mošta odnosno sadjevca. Cevke se naročajo s pet dinarskim kolkom kolekovano vlogo pri banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji. Cena 2 Din za komad in se razpošlje po poštne povzetju. Tiskano navodilo glede uporabe stane 1 Din. —

Tečaj za fino pečivo v »Vesni« v Mariboru

se začne 2. oktobra ob 17.30 in stane Din 350. Prijave nasloviti na vodstvo. — 2772

Angleški krožek v Mariboru
otvori 2. oktobra tečaje za angleški jezik in sicer: I. in II. tečaj na državni realni gimnaziji (realka) vsak ponedeljek in četrtek od pol 19.—20. ure, III. tečaj vsak torek in petek od 18.—19. ure v društveni čitalnici na »Vesni«. Ukovina mesečno 40 do 50 Din po številu prijav. Za dijake 10 Din manj. Prijave: Ravnateljstvo državne realne gimnazije, odnosno ob otvortvi tečaja. — 2771

Prodaja divjačine v Mariboru in okolici

V enajstih povojnih letih so si lovišča zopet opomogla skoro do one višine, na kateri so stala svojčas in to na podlagi gojitve divjadi, krmjenja iste po zimi, osvežitve krvi potom nakupa žive divjadi iz inozemstva in zmernega odstrela. Zasluge za vse to si je steklo v prvi vrsti Slovensko lovsko društvo, ki ni štelo z nazrazličnejšimi sredstvi, da je lovce organiziralo, jih v lovstvu izobraževalo, posredovalo med njimi in oblastmi, z eno besedo, storilo vse, kar bi moglo služiti v podvig lovstva, ki je po mnenju najmerodajnejših činiteljev važna panoga našega narodnega gospodarstva.

Enega zla pa organizaciji ni bilo mogoče iztrebiti, rak-rane ni bilo mogoče zaceliti, ki je silno kvarno vplivala na stanje lovišč: tatinskega lovstva. Kljub vestnemu delu orožništva, ki je v bližnjem in daljnem okolišju Maribora zaplenilo divjih lovcem na stotine pušk, je cvetelo krivolovstvo v preteklih letih v kar najvišji meri v jako občutno škodo lovskim zakupnikom, ki plačujejo visoke zakupnine, državne in banovinske takse, odštevajo lepe vsote lovovarstvenemu osebju, vzdržujejo lovske pse t. t. d.

Da se to zlo vsaj deloma odpravi in izkorenini pri tatinskem lovcu motiv dobičkaželjnosti in koristolovstva, je uvedla lovska organizacija za oba mariborska sreza akcijo, ki bo zabranjevala prodajo divjačine, čije zakonita lastništva pravica ni povsem dokazana. Vsak komad divjačine, ustreljen v srezih Maribor desni in levi breg, ki se bo prodajal ali daroval, bo od 5. oktobra dalje opremljen s posebnim kontrolnim listkom izdanem po Slovenskem lovskem društvu — podružnici Maribor, na katerem bo označeno ime lovišča in ki bo lastno-ročno podpisan od zakupnika (lastnika) lovišča. Divjačina, ki ne bo opremljena s takim kontrolnim listkom, zapade zaplenbi po orožništvu, državni policiji, tržnemu nadzorstvu in po lovovarstvenem osebju. Iz tega razloga bo predstavljal nakup divjačine brez kontrolnega listka najmanj neprevidno dejanje od strani trgovcev, mesarjev, hotelirjev, restavratov, gostilničarjev in zasebnikov. Vsem tem se more dogoditi, da se jim slična divjačina zapleni, a bi znali vrh tega imeti posla z oblastjo radi nakupa predmetov, čijih zakonita lastništva ni povsem točno dokazana.

Divjačina, opremljena s kontrolnimi listki, cela in tudi sekana, se bo za krajevno potrebo prodajala na posebni stojnici na trgu po zmernih cenah, ker jo bo le-ta nabavljala iz prve roke, lovskega zakupnika samega in bo vsak dobiček, ki je pri prekupevanju neizbežen, izločen. Za slučaj, da bi stojnica ne razpolagala z dovoljno količino blaga, bo treba le prodajalcu naročiti nabavo, ki se bo v najkrajšem času izvršila, ker bo divjačina vedno na razpolaganje v hladilnicah.

Vprašanje donosa divjačine iz sosednjih srezov, v katerih še ni uveden sistem kontrolnih listkov, je tudi rešeno. Zakupnik teh sorodnih srezov bo moral svojega razpečevalca divjačine opremiti s potrdilom, ki vsebuje ime zakupnika (lastnika) lovišča, navedbo števila in vrste divjačine, označbo lovišča, datum izstavitve in lastnoročni podpis zakupnikov oziroma lastnikov. Ta potrdila morajo biti vidirana od dotičnega občinskega urada. Mariborska podružnica ne prevzame odgovornosti za zaplenbo divjačine, ki ne bi bila opremljena s sličnim potrdilom. Sosedne podružnice SLD so o tem obveščene.

Vse to, kar velja za prodajo divjačine, velja isto tako za prodajo kož divjačine. Dogajalo se je namreč v preteklih letih, da so se po deželi bodisi od hiše do hiše, ali po sejnih kupovale kože v velikih množinah po sramotno nizkih cenah ter se potem tihotapile preko meje v svrhu dosege čim večjega izkupička. To bo odslej izostalo in se bodo mogle kože prodajati le tedaj, ako bodo opremljene s takim kontrolnim listkom, s katerim je bila opremljena vstreljena divjačina. Na to se opozarjajo tudi trgovci s kožami.

Akcija je provedena za letošnje sezono kakor že rečeno, le v srezih Maribor desni in Maribor desni breg, a se pripravlja razširjenje v bodočem letu na celo banovino, s čemer bo postavljen krepak jez tatinskemu lovstvu in zanjkarstvu, bodo zadovoljni lovski krogi in občinstvo, ki bo na ta način moglo priti do razmeroma cene in zdrave divjačine v vsakršni množini.

Zakupniki in lastniki lovišč prejmejo pravočasno vse potrebno z navodili; uvedena kontrola stopa v veljavo na podlagi zadevne odredbe srezkega poglavarja Maribor desni in levi breg, z dne 25. septembra št. 10.866, ozir. 9977/21, v nedeljo, dne 5. oktobra.

Premoženje na igralni mizi

Kanadski bogataš John Factor in njegova soproga sta vzbudila nedavno v igralnici v Deauvillu veliko pozornost. Zakonska dvojica je posedala cele noči pri igrah in dobivala ogromne vsote. Nenadoma pa se je sreča obrnila. V kratkem času je zgubil Factor 5 milijonov frankov. Proti jutru je narasla njegova izguba že na 20 milijonov. V Deauvillu se mnogo govori o igralnem sindikatu, ki ima svoje podružnice v vseh igralnicah Francije. Sindikat ima 40 milijonov frankov glavnice in je pod vodstvom znanega grškega igralca Zografa, ki pravi, da je iznašel sistem, s katerim more »razbiti vse igralne banke«. In res je podružnica sindikata v Monte Carlu dobila čez noč 3 milijone frankov. Znani angleški milijonar Coats je tekom enega večera zgubil v Deauvillu 30 milijonov frankov. Dočim se sreča v igralnjah izpreminja, pa zasluži francosko finančno ministrstvo ogromne vsote. — Preteklo leto je prineslo 166 francoskih igralnih kaznivih finančnemu ministrstvu 600 milijonov dinarjev. Na prvem mestu je igralnica v Le Touquetu, sledijo pa igralnice v Cannesu, Deauvillu in Nizzu.

Kako si pomaga D'Annunzio iz denarne stiske

Dočim so prvotno italijanski listi pisali, da bo D'Annunzio v svoji oporoki brez nadaljnjega zapustil svojo vilo Vittoriale pri Gardone državi, pa se napoveduje sedaj svečana pogodba med pesnikom in državo o izročitvi vile »Vittoriale«. Vsekakor si je D'Annunzio pre-

misliš in hoče že za svojega življenja zastaviti državi svoje posestvo. V neprestani denarni stiski živeči pesnik si more na ta način vedno znova pomagati iz zadrege, država pa si je s tem zagotovila poset njegove vile, ki je bila v spomin na D'Annunzijevo pohod na Reko izpremenjena v muzej. Pesnik je dobil po pogodbi dosmrtni užitek, zato pa se je zavezal, da bo svojo vojno zbirko še izpopolnil. D'Annunzijeva vila je bila pred vojno last umetnostnega zgođinarja Henry Thodeja, a je bila potem zaplenjena, nakar jo je zasedel D'Annunzio, ki si jo je kljub vsem protestom Thodejeve vdove izbral kot svoj končni sedež, postavil na njenem vrtu sprednji del vojne ladje, več topov in drugih spominov iz svetovne vojne in Reke.

Humor inozemstva.

Je tamkaj pri tretji mizi gospoda, ki gotovo že najmanj četrte ure zaman kliče natakarkarja!

»Kdo pa je ta gospod?«

»To je znameniti spiritist Peter, ki zna priklicati celo Cezarja in Napoleona.«

Bojazljiva gospodična na vzpenjači sprevodniku: »In če se vrv odtrga?«

Sprevodnik: »Potem se vam denar vrne!«

»Čeprav sem Vam dal tako brco, da ste zleteli ven, pa ste zopet tu?«

Agent: »Opazil sem pri tej priliki, da imate ploščata stopala, dragi gospod. Ali se ne bi morda poslužili vložkov za čevlje?«

Sokolstvo

Ljutomer.

»Sokol« vprizori v nedeljo, dne 5. okt. ob 3. pop. opereto »Grafica Marica«. To pot bo sodeloval društveni orkester, pomnožen z nekaterimi odličnimi godbeniki od drugod. Pričakovati je, da bo igra v vsakem oziru na višku. Zanimanje za opereto je zelo živo. Posetnikom (cam) Ljutomera se priporoča, da naroče vstopnice že v predprodaji v trgovini Repič. Železniška zveza za prihod in povratek je na vse strani zelo ugodna. —

Sokolski dan v Št. Ilju.

K članku z dne 25. sept. pod tem naslovom se še omenja, da je bil med drugimi odličnimi osebnosti pri prvem javnem nastopu navzoč tudi g. polkovnik Stojadinovič. Poleg zelo velikega števila domačinov sta bila polnošjevilno navzoča tudi občinska odbora občin Št. Ilj in Cirknica z gg. županoma. K telovadnemu programu je treba omeniti, da je nameravalo nastopiti tudi 32 mož niž. podofic. šole iz Maribora. Nastop pa je na žalost moral odpasti, ker se je znašla neka nepoznana zlobna oseba, ki se je dne 13. 9. na merodajnem mestu predstavila za načelnika »Sokola« v Št. Ilju ter javila, da se nastop dne 14. 9. ne bo vršil in radi tega vojaštva ni treba v Št. Ilj.

Sela prednjaškega zbora

Sokola - matice v Mariboru bo v torek 30 t. m. v društveni sobi.

Kakšne zasluge pripisuje papeški nuncij Madžarom?

Krakovski »Ilustrowany Kurier Codzienny« piše v članku »Tri zmote v Gödöllö« o govoru, ki ga je imel papeški nuncij kardinal Sincero povodom svojega obiska v samostanu Gödöllö na Madžarskem ob priliki, ko so Madžari slavili Sv. Emerika. V tem govoru je papeški nuncij pravil, da so Madžari zadržali turški naval, da so zlomili slovansko pravoslavlje in da so onemogočili izbruh boljševizma v Evropi. V imenu pravice in resnice — pravi poljski list — je treba te trditve zavrniti. Nikdo še doslej ni slišal, da bi bili Madžari zavrtili turški naval, nasprotno so oni s Turki sodelovali, zlasti proti Habsburžanom, in da ni osvobodil Dunaja poljski kralj Ivan Sobijski in da ni bilo krvavih žrtev Poljske, Srbije in končno Avstrije, bi bili Turki v 17. stoletju obvladali sredino Evrope. Isto je s tezo, da so Madžari zadržali naval boljševizma na Evropo. Splošno je znano, da v nobeni srednjeevropski državi boljševizem ni zavzel tako ostrih oblik, kakor na Madžarskem za časa Bela Kuna, in ravnokar je bila proslava obletnice bitke pri Varšavi, pri kateri Madžari, kakor znano, niso bili udeleženi. Enako morajo Poljaki nastopiti proti tretji tezi kardinala Sincera. Kardinal Sincero je popolnoma izgubil zgodovinsko perspektivo in je enostavno napačno presodil problem velikomoravske države in delovanje slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Tu ni šlo za vzhodni razkol, ampak za eden največjih pojavov slovanskega duha, in je le obžalovati, da je bilo njihovo delo uničeno baš po »zaslugi« Madžarov. Res je, da so Madžari vedno nastopali proti razvoju slovanskih dežel, to pa v nobenem slučaju ne more biti smatrano za zaslugo.

Seveda!

M a t i: »Kaj je res, da se pusti tvoj mož od tebe ločiti?«

H č i: »Da, samo radi tebe!«

M a t i: »Kaj se je ta človek v mene zaljubil?«

Zna računati.

G o s p a: »Ana, kaj je z jaj. Saj jih kuhate že 20 minut.«

S l u ž k i n j a: »Ne bojte se, gospa! Vsako jajce se mora kuhati tri minute, dala pa sem jih kuhati osem.«

Točen.

H o t e l s k i s l u g a: »Oprostite, gospod, pozabil sem, ali vas naj zbudim ob 7. ali 8.?
G o s t: »Naročil sem vendar ob 6. Koliko je sedaj ura?«

S l u g a: »Hm, sedaj je — prosim — devet!«

Sport

ISSK MARIBOR : SK SVOBODA 14:1 (7:0).

Na igrišču ISSK Maribora se je včeraj predpoldne vršila prva prvenstvena tekma in sicer med »Mariborom« in »Svobodo«, ki je končala z visoko zmago belih črnih v razmerju 14:1. »Maribor« je bil popoln gospodar na igrišču in se je večina tekme odigrala v kazenskem prostoru Svobode.

SK Železničar : SK Rapid 0:0.

Včeraj popoldne se je na Rapidovem igrišču vršila druga prvenstvena tekma ki je končala neodločeno, tako da si Železničar in Rapid točke delita. »Železničar«, ki je nastopil z tremi rezervami, bi si lahko priboril dve točki, njegova premoč je bila zlasti v drugem polčasu očividna, toda vse napade je sigurno rešila Rapidova obramba. Napad je sicer dovolj streljal, vendar se je spuščal preveč v dvoboj. Krilska vrsta je bila jako dobra, posebno Frangeš je neumorno operiral na levi in desni strani. Ožja obramba je svoje delo rešila brezhibno.

SK Rapid rez. : SK Železničar rez. 2:1 (2:1).

V predtekmi je zmagala rezerva Rapida nad rezervo Železničarja v razmerju 2:1 in si je priborila dve točki.

Tekmovanje za državno prvenstvo.

Četrto kolo državnih prvenstvenih tekem je končalo sledeče: V Beogradu: BSK : Hajduk 5:2 (3:2); v Sarajevu: Concordia (Zagreb) : Slavija 3:1 (1:1); v Osijeku: Jugoslavija (Beograd) : Slavija 3:0 (1:0).

Po včerajšnjih tekmah je stanje državne prvenstvene tabele naslednje: 1. Jugo slavija, 2. BSK, 3. Hajduk, 4. Concordia, 5. Slavija (Sarajevo), 6. Slavija (Osijek).

Ostale nogometne tekme.

Celje: prvenstvena tekma: Atletik : Olimp 4:1 (3:0).

Ljubljana: prvenstvene tekme: Ilirija : Svoboda 11:1 (4:1), Grafika:Hermes 3:3 (1:0).

Zagreb: Gradjanski : Hašk 2:1 (1:0), Pokalna tekma ZNP.

Praga: Slavia:Kladno 4:2 (1:1).

Dunaj: prvenstvene tekme: Austria : Wacker 2:1 (1:1); Rapid: Vienna 3:0 (1:0); Sportklub:FAC 3:1 (1:1).

Draždane: Nemčija:Madžarska 5:3 (0:3).

Milan: Sparta (Praga):Ambrosiana 2:2 (0:0). Tekma za srednjeevropski pokal.

Liege: Belgija:Švedska 2:2 (1:1).

Kolesarstvo.

Včeraj se je vršila velika mednarodna kolesarska dirka na progi Zagreb - Ljubljana - Zagreb (300 km) in je po doseženih časih bil vrstni red dirkačev na cilju naslednji: 1. Banek Anton (Gradjanski, Zagreb) 12:05:48! 2. Sturman (Sokol, Zagreb); 3. Ivkovič (Sokol, Bjelovar); 4. Mihec (Sokol, Zagreb); 5. Grgac (Sokol, Zagreb). Najboljši vozač je vozil povprečno nekaj nad 25 km na uro.

Mariborski zimskosportni podsavez

namerava izdati svoj zimskosportni znak ter naproša za predložitev načrtov podsavezu. Pogoji pri tajniku podsaveza. — MZSP — tajnik.

SK Železničar, zimsko-sportni odsek.

Jutri v torek ob 18.30 se bo vršil v restavraciji »Narodni dom« važen sestanek zimsko-sportnega odseka. Članstvo se poziva, da se ga polnoštevilno udeleži. Načelnik.

Anekdotna v dvoboju.

V nekem mestu v južni Franciji se je neki pisatelj sprl z nekim dijakom, ki ga je pozval nato na dvoboj. Obe stranki ste odšli s 6 pričami na bojišče. Tam se je pisatelj približal študentu in mu rekel: »Dragi gospod, proti svoji volji sem prišel na bojišče; ker pa ste me k temu prisilili, sem se zato odločil, da mora eden od naju ostati tukaj. Ali ste s tem zadovoljni?« Dijak je privolil. »V tem primeru,« je nadaljeval pisatelj, »ostanite Vi tukaj, ker ste izjavili, da ste zadovoljni z mojim predlogom in jaz grem.« Izpregovoril je in se oddaljil ob krohotu vseh prič.

K. M. Čapek - Chodis

Jindri

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 73

Morda je oče še v konfinaciji? Bolje bi mu bilo tam, nego ko zagleda slepega sina. Toda ali je kje napisano, da mora biti živ?

In Jindra se je tega prestrašil, pritisnil še enkrat na zvonec, toda še preden je zvonec zopet zazvenel, je klepnil pokrovček pri kukalcu na vratih in za vrati je zavečal glas, ki je mogel biti, če je bil človeški, samo ženski.

In morda še celo blazne ženske.

To je bil jek, pri katerem spreleti mraz onega, ki ga čuje, krik največje bolesti, ki samo zato ni tako velik kakor njegov vir, ker stiska bolest grlo, in samo zato ni zmožen besede, ker otrpne jezik.

Bil je to strašen, enozvočen jek, ki je mogoče le iz ust žrtve na mučilnici; v istem tonu, v katerem se je začel, je šel dalje od vrat v sobo.

Slepec je kar besnel, hoteč za vsako ceno napraviti konec temu večanju ali trpinčenju, pozabil sam nase in na to, zakaj je prav za prav tu, in zvonil zopet in zopet.

Zdajci pa je posegel med ženin jek močan moški glas in Jindra je spoznal, da govori oče, in roka se mu je povesila. Šele zdaj se mu je zjasnilo, da ne more biti večča žena nobena druga nego Jiřina.

Segel je na stran, da bi se prepričal, ali je sestra Edith še z njim, in — ta ni niti dihala — in ko so se njune roke srečale, so se pridržale.

Vsak trenutek se je Jindri zdelo, da dá zdaj pa zdaj sestri Edithi z roko znamenje za odhod, toda ko se je gnil za svojimi mislimi, kaj se neki med tema dvema tam notri godi, je imel vedno bolj vtis, da sta onadva tu zunaj nepotrebna in da bi morala prav za prav oditi, odkoder sta prišla.

Jiřinino večanje je postalo nekoliko tiše, a prenehalo ni, le votlo je bilo.

Slepec je skozi zaprta vrata jasno videl, da Jiřina ne more spraviti iz sebe besede in da kaže vedno le proti vratom.

In res so se oglasili nagli, težki očetovi koraki v smeri k vratom, njegova roka je močno udarila na kljuko, toda ni odprla, kukalce na vratih je klepnilo in Jindrov oče — se je odplazil od vrat — po prstih.

Neizumerna žalost se je razlila Jindri od usten do grla in tu je spokornica ob njegovi strani res začutila v roki njegov migljaj za odhod.

Toda ni popustila.

Prav po tiho je zdaj potrkala sama, ko ni Jindrovo zvonjenje nič pomagalo.

Nič...

Potrkala je še enkrat, štirikrat — trkala je, močnejše in bolj počasi v znak skromne nujne prošnje, da bi smela vstopiti.

Znotraj je bilo tiho kakor v grobu...

Jindra je že davno spoznal, da to obotavljanje ni samo groza zaradi njegove nesreče.

Brcnil je v vrata, da so zaječala.

Prvič je brcnil samo spodaj; potem pa je Jindra dvignil nogo visoko in udaril z vso silo — obe durnici sta se odprli.

Jindra je hitro vstopil in šel naravnost in tako naglo, da se je zaletel namesto v sobina vrata v omaro za obleko, ki je stala poleg vrat, in se je šele z rokami dotikal.

Ne vedé, kje je kdo, se je postavil Jindra čisto v drugo smer, odkoder se je takoj nato oglasila Jiřina z vzklikom; zaman se je trudila, da bi premagala vezi svojega grla:

»Jindra!«

Še enkrat je zakričala, da se ji je grlo skoro razletelo; vrgla se je k njemu in klečé objela njegove noge in še v tretjič je zakričala tako, kakor da ji je v resnici grlo počilo:

»Jindra!«

In tu je že ležala pri njegovih nogah, kajti roke so ji zdrsnile po njem navzdol in zgrudila se je z obrazom na njegove čevlje.

Omedlela je.

»Oče!« je vzkliknil Jindra mlajši v čisto nasprotni smeri, nego kjer je bil Jindra starejši, kjer je stal ali morda sedel:

»Odnosite si svojo ljubico!«

Spoznal je resnico jasneje slep nego bi jo bil spoznal z zdravimi očmi; in rekel je to po angleško, da bi razumela tudi Mrs Pawak.

Kakšna pantomima se je med tem odigravala med njo in njenim soprogom, o tem ni Jindra prav nič slutil.

Dovolj mu je bilo, kar je sam doživel v svoji lastni drami; bilo je tega toliko, da mu ni preostajalo nič drugega, nego da se dotiplje v samoto svoje sobe čim prej tem bolje.

IV.

Ko se mi mrtvi vrnemo...

Vse je bilo Jindri ml. jasno kakor kos najčistejšega jantaria, v katerem je običal pravadno pajek, katerega ostudnost ni postala v jasnem jantariju prav nič ličnejša.

Odkar je izgubil vid, je strastno ljubil takele optične predstave in razveseljeval se je z njimi in mučil. Kako je z Jiřino, je spoznal takorekoč intuitivno po njenem hrapavem in raskavem glasu.

Eolska harfa je izgubila svoje glasilke in prav mogoče je, da je izginila tudi njena rdečica in da nosi sedaj cimetašti zavojček, da zakrije blede prepadlost lic.

V kolikor se tiče ostalih zunanjih znakov resnice,

pač zavisé od tega, kako daleč je ta resnica prav za prav napredovala...

Sam sebi bi lagal, ako bi si tajil, da mu ni huje, nego se je nadejal, da mu bo, ko se je danes jutraj bližal Pragi. Toda kakor da so mu jermen izrezali iz žive kože čisto na drugem mestu, nego je pričakoval.

Kakor da se je goreča plast njegove bolesti prevrnila na drugo stran in da se je požar valovito razširil v doslej neprizadetih rovih rudokopa njegove notranjosti.

In kakor v rudokopih bo treba požar zazidati, da se ne polasti zgornjih etaž, da ne bi stopil iz prsi v glavo, kajti koncem koncev bi lahko šlo za razum.

Da se to ne bi zgodilo — zato proč predvsem z vso poezijo in jokavostjo; Jindri je predvsem potrebna jasna pamet, pratemelj vsega modrega ravnanja.

Jindra je vstal in se začel izprehajati po sobi gor in dol; v dolgih letih se je na ta izprežal tako navadil, da se je spoznal tudi kot slepec.

Če torej premisli stvari hladno, daleč proč od vseh požarov, nekaj je čisto gotovo, brez vsakega dvoma: njemu in Jiřini je prihranena čustvena banalnost svidenja oslepelega ljubčka vojaka z zvesto zaročenko in krasen prizor resignacije, prizor, kakršnih se je Jindra mlajši strašno bal.

Dalje je gotovo, da tudi, če bi se bil vrnil popolnoma zdrav, z zdravimi vsemi peterimi čuti, Jiřina bi v teh izpremenjenih okoliščinah ne mogla nikoli postati njegova žena — to je vendar zaboga neomajno kakor skala.

Kaj se torej zgodi, ali kaj naj se zgodi?

Najmanj pa — pri istem Bogu — more postati Jiřina njegova — mačeha in Jindra se je udaril na čelo, da mu je moglo kaj takega tudi le za tip priti na misel, saj je vendar on sam pripeljal očetu svojo mačeho! Jindra je skočil pokonci, dvignil pesti, da bi si razbil glavo, a ni storil tega, ampak zagrozil je s pestmi kvišku, tako visoko, kakor je mogel, in zaklel:

»Prokleti!«

Nikakor ne »Proklete!«, ker to bi bila brezosebna kletev, ampak »Prokleti!«, s čimer ni mislil le življenja ali usode, ki je slepa, ampak demona, ki povzroča njegovo situacijo, ki pronicavo vidi in stavi pred njo ga rafinirano nemilosrdne šarade; biti ali ne biti.

— Pa pri vseh vragih, ali je mar umrl za one tri na drugi strani, da ga ni zanje več na svetu?

Omedlelica Jiřine najbrž ni trajala dolgo; strokovni pomoči gospe Pavákové se je brezdvomno hitro posrečilo, privedi jo do zavesti — saj je zdaj tam na drugi strani popolnoma tiho.

Med zakoncema, ki sta se znova sešla — hal! — se seveda morajo goditi strašne stvari, če ni oče popolnoma skamenel. In pogled nenadejane Mrs Pawak je moral nanj učinkovati kakor Meduzine oči, zlasti da, zlasti v teh okoliščinah, ki bi bile skoro razkošne, ko bi ne bile tako grozne.

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni cenli. XII

Pridnega dijaka

sprejem s 1. oktobrom na stanovanje in izbornu oskrbo proti primernemu plačilu. Vprašati je Grajska ul. 2, vrata 24. 2773

Stanovanje z dvema sobama

oddam takoj. Smoletova ulica 10. 3000

Sobo z dvema posteljami

in s posebnim vvhodom oddam. Aleksandrova c. 44. III. 2776

Novo bučno olje

od letošnje žetve priporoča tovarna bučnega olja I. Hochmüller, Taborska ulica 76. 2752

Dva gospoda ali dijaka

sprejem takoj na stanovanje in hranilo. Tattenbachova ul. 2/II levo. 2774

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Gramofone popravila

precizno le mehanična delavnica JUSTIN GUŠTINČIČ, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira najboljših gramofonov znamke »Columbia« in gramofonskih plošč. 602

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da prevzamem 1. oktobra 2771

kavarno in restavracijo „PROMENADA“ v Krčevini

Tomšičev drevored

v lastno rezižo. Nabavljam sem si najboljša vina prvovrstnih klet, katera bom točil liter po Din 10.—, 12.—, 14.— in 16.—. Zagotavljam vlludno in točno postrežbo s prvovrstnimi jedili, likerji, kavo itd. Priporočam se cenjenemu občinstvu, vsem dosedanjim gostom, znancem in prijateljem, za prijazen obisk. — Z odličnim spoštovanjem

IVAN MAHAJNC.

Srečke za IV. razred 20. kola

dobé igralci v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Aleksandrova cesta 13. Neigralcem še nekaj srečk na razpolago!

Gostilna Dergas

Koroška cesta 48

toči fini štajerski vinski mošt, liter po 10 Din

Za obilen obisk prosí A. Dergas

Šolske kniige in potrebščine

kupite najboljše in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta šte. 13

Pri skupnem naročilu primeren popust!

Izdala Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROŽOVIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.